

Värt att veta om...

Sexuella övergrepp på barn

VET DU ATT...

Ungefär var femte barn utsätts någon gång för sexuella övergrepp. Det är vanligare att flickor (25 %) än pojkar (7 %) utsätts, men det är lika allvarligt om det händer en pojke som en flicka. Ett sexuellt övergrepp innebär att t.ex. att tafsas, tvinga någon till sex eller att skicka oönskade avklädda bilder. Det är också förbjudet att betala för sex. Det är inte heller tillåtet för någon som är över 15 år att göra något sexuellt mot ett barn under femton år.

- exempel på sexualbrott är våldtäkt mot barn, sexuellt tvång, sexuellt ofredande eller köp av sexuell handling av barn.
- det är vanligast att äldre barn utsätts för sexuella övergrepp av någon jämnårig medan yngre barn oftast utsätts av någon i barnets nära omgivning eller familj.
- det är störst risk att utsättas för sexuella övergrepp under tonåren men även yngre barn utsätts.
- sexuella övergrepp kan begås av vuxna eller andra ungdomar/barn. Både kvinnor och män kan begå sexuella övergrepp.
- barn reagerar inte lika efter ett sexuellt övergrepp men studier visar att de flesta uppvisar någon form av symtom efteråt.
- symptomen efter sexuella övergrepp kan variera men några av de vanligaste är oro, ångest, sömnsvårigheter, nedstämdhet, tillbakadragenhet eller självskadebeteende. I allvarligare fall kan övergreppen leda till posttraumatisk stress. Eftersom många av dessa symptom är generella måste du alltid ta reda på vad som ligger bakom. Barn berättar sällan spontant att de utsätts för sexuella övergrepp.

TÄNK PÅ ATT...

- om du arbetar med barn är du skyldig att anmäla till socialtjänsten om du misstänker eller känner till att ett barn utsätts för sexuella övergrepp
- du kan också göra en polisanmälan. Om socialtjänsten får uppgifter om ett misstänkt övergrepp anmäler de vanligtvis till polisen.

- kontakta ditt närmaste Barnahus eller socialtjänsten när du behöver konsultation, råd och stöd.
- om det skett ett sexuellt övergrepp måste en del åtgärder vidtas. Om barnet kommer till ett Barnahus kommer polisförhör, läkarundersökning, skyddsbedömning, krisstöd mm. Det samordnas på Barnahus eller av socialtjänsten
- samarbeta med kollegor och/eller andra myndigheter.
- ett barn som utsatts för sexuella övergrepp kan ha svårt berätta vad de varit med om. De kan känna skam och skuld för det som hänt. Det är också vanligt att känna förvirring kring det som hänt och osäkerhet kring ansvar eller om det är något brottsligt.
- barn som utsatts för övergrepp berättar ofta för en kompis om vad som hänt men väldigt sällan för t.ex. personal inom socialtjänst, BUP osv.
- om ett barn berättar om ett sexuellt övergrepp är det ett förtroende du fått som du ska förvalta, genom att finnas kvar och stötta.
- det kan kännas svårt även för dig som vuxen/professionell att prata om sexuella övergrepp, men genom att träna på vad och hur du kan säga det kan underlätta.

VAD BEHÖVS:

- Om ett barn berättar är det viktigt är att du lyssnar och stöttar. Ifrågasätt inte!
- Undvik helst ja/nej frågor.
- Är det saker du inte vet, berätta det och säg att du ska ta reda på det.
- Barn som berättat om sexuella övergrepp behöver stöd både gällande skydd och behandling av krisreaktioner och symtom. Se till att hjälpa barnet vidare.

- Gör klart för barnet att det får höra av sig till dig igen, oavsett om det får andra professionella kontakter.
- Om det pågår en polisutredning bör andra än polisen inte prata specifikt om själva brottet. Däremot rekommenderas att barnet får hjälp med att förstå sina reaktioner och får information om vad som händer samt problemlösning. Problemlösning kan exempelvis gälla vilka som ska få veta vad som hänt eller hur man ska hantera skolan.
- Föräldrar behöver också ofta stöd när övergrepp avslöjas. Stödet kan handla om att förstå sina egna och barnets reaktioner, information om vad som sker och föräldrastrategier för att hantera tillvaron hemma.

HÄR KAN DU LÄSA MER:

- www.dagsattprataom.se och www.jagvillveta.se
- *Unga, sex och Internet, i en föränderlig värld* (Svedin, Priebe, Wadsby, Jonsson & Fredlund, 2015)

Besök www.barnafrid.se för mer information och användbart material.

Skriven av: Linda Jonsson

Granskad av: Doris Nilsson

Version 2 (170920)